

Na osnovu čl. 4.2 i 4.8. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) i člana 18. Metodologije za određivanje tarifa za snabdijevanje električnom energijom u okviru javne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 90/14), rješavajući po zahtjevu Javnog preduzeća za komunalne djelatnosti "Komunalno Brčko" d.o.o. Brčko, broj 03-02873/21 od 4. oktobra 2021. godine, na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju održanoj 15. decembra 2021. godine, donijeta je

ODLUKA

O TARIFAMA ZA SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM U OKVIRU UNIVERZALNE USLUGE U BRČKO DISTRIKTU BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

(Predmet)

Ovom Odlukom utvrđuju se tarife, odnosno cijene električne energije izražene kroz tarifne stavove, koji služe za obračun i naplatu električne energije od kupaca električne energije koji se snabdijevaju u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine.

Član 2.

(Potrebni godišnji prihod)

Javnom preduzeću za komunalne djelatnosti "Komunalno Brčko" d.o.o. Brčko (u daljnjem tekstu: Komunalno Brčko) za djelatnost snabdijevanja električnom energijom u okviru univerzalne usluge određuje se potrebni godišnji prihod u iznosu od 2.086.000 KM.

Član 3.

(Tarifni stavovi)

Tarifni stavovi za isporučenu električnu energiju za kupce koji se snabdijevaju u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine su sljedeći:

Opis			Tarifni stavovi za snabdijevanje u okviru univerzalne usluge*							
			Obračunska snaga		Aktivna električna energija		Mjerno mjesto kupca		Prekomjerno preuzeta reaktivna električna energija	
Kategorije potrošnje i grupe kupaca		Jedinica mjere	KM/kW/mjesec		feninga/kWh		KM/mjesec		feninga/kvarh	
Naziv kategorije	Naziv grupe	Sezona	VS (zima)	NS (ljetno)	VS (zima)	NS (ljetno)	VS (zima)	NS (ljetno)	VS (zima)	NS (ljetno)
		Doba dana								
0,4 kV – ostala potrošnja	1 TG	VT	11,50		10,09		5,15		4,19	
		MT			5,05					
	2 TG	ST	3,41	2,62	17,95	13,79			4,30	3,31
		VT			21,38	16,44				
	3 TG	VT			10,69	8,22				
		MT								
0,4 kV – domaćinstva	1 TG	ST	1,95	1,50	14,12	10,87	5,15			
		VT			16,66	12,83				
	MT	8,33			6,41					

*Tarifni stavovi ne sadrže iznos poreza na dodatu vrijednost.

Član 4.
(Obračunska snaga)

Obračunska snaga iznosi 5 kW za tarifne grupe kupaca iz kategorija potrošnje na 0,4 kV kod kojih se obračunska snaga ne utvrđuje mjerenjem (2. i 3. tarifna grupa iz kategorije *ostala potrošnja*, 1. i 2. tarifna grupa iz kategorije *domaćinstva*).

Član 5.
(Tarifni stavovi prema sezonama i dobu dana)

- (1) Tarifni stavovi za aktivnu energiju primjenjuju se prema sezoni, i to:
 - a) u višoj sezoni (VS) od 1. oktobra do 31. marta,
 - b) u nižoj sezoni (NS) od 1. aprila do 30. septembra.
- (2) Tarifni stavovi za aktivnu energiju primjenjuju se prema dobu dana, i to:
 - a) veći dnevni tarifni stavovi (VT) od 6 do 22 sata tokom zimskog računanja vremena, odnosno od 7 do 23 sata tokom ljetnog računanja vremena,
 - b) manji dnevni tarifni stavovi (MT) od 22 do 6 sati tokom zimskog računanja vremena, odnosno od 23 do 7 sati tokom ljetnog računanja vremena.
- (3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, za kategoriju potrošnje domaćinstva tarifni stavovi za aktivnu energiju primjenjuju se prema dobu dana, i to:
 - a) veći dnevni tarifni stavovi (VT) od 7 do 13 sati i od 16 do 22 sata tokom zimskog računanja vremena, odnosno od 8 do 14 sati i od 17 do 23 sata tokom ljetnog računanja vremena,
 - b) manji dnevni tarifni stavovi (MT) od 13 do 16 sati i od 22 do 7 sati tokom zimskog računanja vremena, odnosno od 14 do 17 sati i od 23 do 8 sati tokom ljetnog računanja vremena, te nedjeljom.

Član 6.
(Obaveza objave tarifnih stavova)

Komunalno Brčko dužno je na odgovarajući način objaviti tarifne stavove i relevantne odredbe ove Odluke, te ih učiniti dostupnim svim kupcima na području Brčko Distrikta BiH.

Član 7.
(Završne odredbe)

- (1) Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 1. januara 2022. godine.
- (2) Dispozitiv Odluke objavljuje se u “Službenom glasniku BiH” i službenom glasilu Brčko Distrikta BiH.

Obrazloženje

Shodno Odluci o osnivanju javnog preduzeća “Komunalno Brčko” d.o.o. Brčko (“Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH”, br. 20/07, 21/07, 24/08 i 33/09), Komunalno Brčko dužno je omogućiti distribuciju električne energije, te vršiti snabdijevanje korisnika sistema i kupaca električnom energijom na svom području djelovanja.

U skladu sa članom 7. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11 – u daljnjem tekstu: Zakon o prijenosu) i članom 10. Zakona o električnoj energiji (“Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH”, broj 27/21), za obavljanje ovih aktivnosti Kompanija je bila dužna pribaviti licencu Državne regulatorne komisije za električnu energiju (u daljnjem tekstu: DERK), a prema uvjetima, kriterijima i procedurama koje odredi DERK.

Komunalno Brčko je vlasnik licence za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije na području Brčko Distrikta BiH, registracijski broj 05-28-12-216-19/20, izdate Odlukom DERK-a, 7. oktobra 2020. godine (“Službeni glasnik BiH”, broj 67/20) i licence za obavljanje djelatnosti trgovine i snabdijevanja električnom energijom na teritoriji Bosne i Hercegovine, registracijski broj 05-28-12-223-16/17, izdate Odlukom DERK-a, 11. oktobra 2017. godine (“Službeni glasnik BiH”, broj 75/17).

Tarife za usluge proizvodnje, distribucije i snabdijevanja električnom energijom u Brčko Distriktu BiH, saglasno naprijed pomenutim zakonima, regulira i odobrava DERK.

Komunalno Brčko je 4. oktobra 2021. godine dopisom broj 03-02873/21, uputilo DERK-u zahtjev za određivanje tarifa za usluge distribucije električne energije i tarifa za snabdijevanje u okviru univerzalne usluge.

Početak tarifnog postupka je uslijedio donošenjem Zaključka DERK-a o pokretanju postupka za određivanje tarifnih stavova za usluge distribucije električne energije i tarifnih stavova za snabdijevanje u okviru univerzalne usluge broj 04-28-5-264-6/21 od 13. oktobra 2021. godine.

Tarifni postupak je proveden u skladu sa pravilima DERK-a. Obavijest o pokretanju postupka i saopćenje za javnost izdati su 15. oktobra 2021. godine. U postupku nije bilo subjekata zainteresiranih za dobivanje statusa umješaća. Pripremna rasprava održana je 4. novembra 2021. godine putem internet platforme, a formalna javna rasprava 10. novembra 2021. godine u Brčkom. Izvještaj voditelja postupka dostavljen je podnosiocu zahtjeva za tarife 30. novembra 2021. godine. Na Izvještaj voditelja postupka nije bilo komentara od strane podnosioca zahtjeva.

Razmatranje podnesenog zahtjeva kroz postupak odobravanja tarifa u najvećoj mogućoj mjeri mora ispoštovati osnovna načela koja propisuju da će tarife biti pravedne i razumne, ravnopravne, zasnovane na objektivnim kriterijima i opravdanim troškovima i određene na transparentan način.

U tabeli 1. dati su podaci za djelatnost snabdijevanja električnom energijom, i to odobreni troškovi za 2018., 2019. i 2020. godinu, procijenjeni troškovi za 2021. godinu, planirani troškovi za 2022. godinu, te iznos odobrenih troškova za 2022. godinu.

Tabela 1.

	SNABDIJEVANJE Vrsta troškova	2018. i 2019. Odobreno po (KM)	2020. Odobreno (KM)	2021. Procjena (KM)	2022. Zahtjev (KM)	2022. Odobreno (KM)
1.	Materijalni troškovi	248.500	220.000	150.000	200.000	220.000
2.	Troškovi usluga	150.100	150.000	150.000	150.000	150.000
3.	Troškovi radne snage	1.350.600	1.390.000	1.450.000	1.400.000	1.400.000
4.	Amortizacija	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
5.	Nematerijalni troškovi	100.000	100.000	100.000	100.000	80.000
6.	Ostali rashodi	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
7.	Troškovi kamata i ostali finansijski troškovi	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
8.	Regulatorna naknada	26.000	26.000	26.000	26.000	26.000
	Ukupni troškovi i rashodi	2.085.200	2.096.000	2.086.000	2.086.000	2.086.000

U tabeli 2. prikazan je procijenjeni broj kupaca na početku 2022. godine i ostvarena potrošnja električne energije po kategorijama potrošnje u 2020. godini:

Tabela 2.

Kategorija potrošnje	Broj kupaca	%	Potrošnja (kWh)	%
35 kV	1	0,003	7.140.000	2,93
10 kV	67	0,183	39.741.163	16,31
0,4 kV - ostala potrošnja	3.735	10,228	48.091.033	19,73
0,4 kV - domaćinstva	32.270	88,365	138.369.227	56,78
0,4 kV - javna rasvjeta	446	1,221	10.346.388	4,25
Ukupno	36.519	100,00	243.687.811	100,00

Kupci iz kategorija potrošnje *domaćinstva* i *ostala potrošnja* (kupci koji imaju pravo na snabdijevanje u okviru univerzalne usluge) u ukupnom broju kupaca električne energije na području Brčko Distrikta BiH imaju učešće od 98,59%.

Kako je trošak snabdijevanja direktno zavisao od broja kupaca električne energije jer se odnosi na poslove fakturiranja, obračuna, pripreme i izdavanja računa kupcima, naplate računa i ostalo, očigledno je da se najveći dio ovog troška odnosi na kupce iz navedene dvije kategorije.

Komunalno Brčko je zatražilo povećanje prosječne cijene snabdijevanja u okviru univerzalne usluge za 6,2% i to povećanje prosječne cijene kupcima iz kategorije *domaćinstva* za 6,43% i kupcima iz kategorije 0,4 kV - *ostala potrošnja* za prosječno 5,92%. Zahtijevano je i povećanje cijena tarifnog elementa aktivna električna energija za 1TG u kategoriji 0,4 kV - *ostala potrošnja* za 15%. Takođe, zahtijevano je priznavanje dobiti javnom snabdjevaču od 2% od ukupnih troškova nabavke električne energije za kategorije kupaca koji se snabdijevaju u okviru univerzalne usluge, a u skladu sa članom 14. Metodologije za određivanje tarifa za snabdijevanje električnom energijom u okviru javne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 90/14, u daljnjem tekstu: Metodologija).

S obzirom da je prosječan broj kupaca električne energije u Brčko Distriktu BiH konstantan u dužem vremenskom periodu, Komisija je prihvatila argumentaciju voditelja postupka o određivanju iznosa pojedinih troškova datih u tabeli 1, te odobrava 2.086.000 KM za djelatnost snabdijevanja u okviru univerzalne usluge, odnosno da se tarifni element *naknada po mjernom mjestu kupca* zadrži u iznosu od 5,15 KM po kupcu/mjesečno.

Planirana količina električne energije za isporuku kupcima u okviru kategorije *domaćinstva* za 2022. godinu iznosi 141,87 GWh, a kod kategorije *ostala potrošnja* 50,47 GWh.

Komunalno Brčko ima potpisan Ugovor o nabavci i isporuci električne energije za potrebe konzuma u Brčko Distriktu BiH za 2021. i 2022. godinu. Ugovorena nabavna cijena električne energije za 2022. godinu iznosi 10,8855 feninga/kWh, koja uključuje troškove po osnovu plaćanja tarife za usluge prijenosa, tarife za rad nezavisnog operatora sistema, tarife za sistemsku uslugu i troškove balansiranja. Ovi preneseni troškovi su razmatrani u okviru određivanja tarifa za distribuciju električne energije i oni su u trenutku potpisivanja ugovora o nabavci električne energije iznosili 1,4388 feninga/kWh, a njihovim oduzimanjem od nabavne cijene za 2022. godinu dolazi se do iznosa od 9,4467 feninga/kWh kao kalkulativne cijene za izračun troškova nabavke električne energije. Slijedom navedenog, troškovi nabavke energije za snabdijevanje kupaca u okviru univerzalne usluge iznose 18.170.028 KM, od toga 13.402.175 KM za kupce u kategoriji *domaćinstva* i 4.767.853 KM za kupce u kategoriji *ostala potrošnja*. Komisija napominje da je potpisivanjem dvogodišnjeg ugovora Komunalno Brčko postiglo cijenu nabavke za 2022. godinu na približno istom nivou kao i za 2021. godinu.

U prvih 10 mjeseci 2021. godine uočava se količina od 0,57 GWh električne energije koja ima tretman 'vlastite potrošnje'. Ona nije valorizirana u finansijskom smislu, a koristi se za

snabdijevanje objekata regulirane kompanije. Energija vlastite potrošnje za 2022. godinu je bilansirana u količini od 0,7 GWh.

Trošak *radne snage* po svom iznosu je dominantan trošak u poslovanju reguliranog subjekta i čini 67% ukupnog troška djelatnosti snabdijevanja. Kroz duži vremenski period uočava se netransparentna alokacija troškova radne snage koju čine uposleni u radnoj jedinici Administracija, a koji su angažirani na poslovima distribucije i snabdijevanja električne energije. Tokom formalne javne rasprave, pojašnjeno je da je 83% radnika u radnoj jedinici Administracija angažirano na poslovima djelatnosti distribucije i snabdijevanja. Od tog broja, 70% radnika iz radne jedinice Administracija je angažirano na poslovima djelatnosti distribucije, a 30% na djelatnosti snabdijevanja. Također, Komunalno Brčko nije radilo analizu broja uposlenih u smislu alociranja na regulirani (univerzalna usluga) i tržišni dio snabdijevanja.

U skladu sa članom 15. stav (1) Metodologije, ukupni troškovi nabavke električne energije alociraju se na tarifni element *aktivna energija*, što rezultira povećanjem tarifnih stavova za aktivnu električnu energiju u kategoriji *domaćinstva* i kategoriji 0,4 kV - *ostala potrošnja*. Prosječna prodajna cijena za snabdijevanje kupaca u kategoriji *domaćinstva* se povećava za 3,77%, dok za kategoriju 0,4 kV - *ostala potrošnja* povećanje iznosi 3,17% u odnosu na realizirane prosječne cijene u navedenim kategorijama potrošnje u 2021. godini. Navedene promjene prosječnih cijena po kategorijama potrošnje su rezultat projektiranja zasnovanog na odnosima veličina snage i energije realiziranih u okviru kategorija potrošnje, tarifnih grupa, te dnevnih i sezonskih perioda u 2022. godini, odnosno energetskog modela konzuma koji je dostavljen u okviru zahtjeva Komunalnog Brčko. Svaka promjena energetskih veličina po kategorijama potrošnje, tarifnim elementima, tarifnim grupama, te dnevnim i sezonskim periodima će se reflektirati odstupanjima od ovako projektiranih prosječnih promjena cijena.

Također, uvažavajući iznos odobrenog troška za snabdijevanje u okviru univerzalne usluge, kao i potrebu izbjegavanja nagle promjene tarifa u skladu sa najboljom međunarodnom regulatornom praksom, radi ograničavanja značajnog povećanja troškova za električnu energiju kod kupaca iz kategorije *domaćinstva*, Komisija je odlučila da u ovom tarifnom postupku ne odobri dobit u djelatnosti snabdijevanja kupaca u okviru univerzalne usluge.

Kako je, u skladu sa članom 21. Metodologije, obaveza DERK-a da postepeno eliminiira postojanje unakrsnih subvencija koje trenutno postoje između kategorija *ostala potrošnja* i *domaćinstva*, to se navedenim promjenama tarifnih stavova unakrsna subvencija projektira na iznos 12,2%, što je značajno manji iznos u odnosu na prisutne unakrsne subvencije kod ostalih javnih snabdjevača u BiH.

Uvažavajući značaj kontinuiranog snabdijevanja električnom energijom svih kupaca u Brčko Distriktu BiH, kao i evidentno povećanje cijena na berzama električne energije u regiji, i dalje je nužna aktivna uloga nadležnih institucija Brčko Distrikta BiH kroz posebne programe zaštite ugroženih kategorija kupaca.

Prema mišljenju Komisije, predloženi tarifni stavovi pružaju realnu osnovu reguliranoj kompaniji da za djelatnost snabdijevanja kupaca električnom energijom u okviru univerzalne usluge ostvari potreban prihod koji omogućava nesmetano funkcioniranje.

Na osnovu naprijed izloženih stanovišta Komisije, u okvirima njenih diskrecijskih prava da potvrdi reprezentativnost i opravdanost svih podnijetih podataka i tvrdnji, da procjenjuje stepen vjerovatnoće ostvarenja svih prognoziranih troškova i rashoda i da odobrava tarife uvažavajući i konkretne okolnosti u periodu podnošenja zahtjeva za odobrenje tarifa sve do objektivizacije uvjeta za njihovo preciznije određivanje, te koristeći ovlaštenja utvrđena Zakonom o prijenosu

da uređuje i pitanja reguliranja distribucije električne energije kupcima na području Brčko Distrikta BiH, Komisija donosi odluku kao u dispozitivu.

DERK će kontinuirano pratiti efekte primjene usvojenih tarifa, zadržavajući pravo podešavanja tarifnih stavova kada ocijeni da je to potrebno.

U skladu sa članom 9.2 Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini, protiv ove Odluke može se pokrenuti postupak pred Sudom Bosne i Hercegovine podnošenjem tužbe u roku od 60 dana od dana prijema.

Broj: 04-28-5-264-19/21
15. decembra 2021. godine
Tuzla

Predsjedavajuća Komisije
Branislava Milekić